

שנינו במשנה: הישן תחת המטה בסוכה לא יצא ידי חובתו:

ומקשינן: והא סתם מטה ליכא עשרה טפחים תחתיה, ואמאי אסור לישון תחתיה (5)?!

תרגמא שמואל למשנתנו: במטה גבוהה עשרה.

תנן התם לגבי אוהל המביא את הטומאה:

אחד חור שחררוהו מים, כגון שהיתה שפה גבוהה על הנהר, והמים נכנסים ועושים נקב ארוך —

או חור שחררוהו שרצים [כגון חולדות ותנשמת] —

או שאכלתו מלחת, הארץ מליחה ומתבקעת מאליה —

וכן מרבך של אבנים גדולות ערוכות זו על זו, ופעמים שהאחת סדורה על שני אבנים המופרדות זו מזו, ונעשה שם חלל —

וכן סוואר של קורות, קורות ערוכות על גבי קרקע זו על גב זו ועומדות לבנין, ויש שם הרבה נקבים ביניהם —

אם יש באחד מאלו טפח על טפח ברום

טפח או יותר כשיעור אוהל לטומאה, ויש שם כזית מן המת וכלים מן הצד האחר תחתיו, הרי זה מאהיל על הטומאה לטמא את הכלים מדין אוהל [ריטב"א].

רבי יהודה אומר: כל אוהל שאינו עשוי בידי אדם המתכוין לעשותו אוהל אינו אוהל; אינו מאהיל על הכלים כלל, והרי הטומאה בוקעת ועולה כנגדה עד לרקיע, [ריטב"א].

ומפרשינן: מאי טעמא דרבי יהודה?

כי יליף בגזירה שוה "אוהל" "אוהל" ממשכן כא-א —

כתיב הכא גבי אוהל בטומאת מת: זאת התורה אדם כי ימות ב"אוהל" כל הבא אל האוהל וכל אשר באוהל יטמא שבעת ימים —

וכתיב התם ביריעות העזים שכיסו את המשכן: ויפרוש את ה"אוהל" על המשכן —

מה לחלן — במשכן — אוהל בידי אדם היה, אף כאן — בטומאת מת — אוהל בידי אדם בעינן.

ומפרשינן: ורבנן החולקים על רבי יהודה, טעמם: משום ד"אוהל" "אוהל" ריבה, כלומר: אהלים הרבה כתובים בפרשת אוהל בטומאת מת, לרבות אוהל העשוי מאליו.

5. בהא דאמרינן בפשיטות דבעי עשרה טפחים, מבואר בתוספות, דשמואל קאי בזה לשיטתו לעיל י א גבי סוכה תחת הסוכה, שאינה נפסלת אלא אם כן יש בה עשרה טפחים; ומשמע דסברי כדעת הרי"ף, דפסול מיטה בסוכה הוא מדין סוכה תחת הסוכה.

והרמב"ן במלחמות [והביאו הריטב"א]

הקשה על הרי"ף, מהא דפשיטא לן הכא שאינה נפסלת אלא בעשרה טפחים, ולא נחלקו בזה כשם שנחלקו בסוכה תחת הסוכה [שם י א], הרי שאין פסולה מדין סוכה תחת הסוכה.

ובטעם הדבר דבעי עשרה, כתב הריטב"א בשם הרמב"ן: כך ענין הדבר: שסוכה תחת הסוכה אין פסולו מדין ביטול, שהרי שניהם סך